

כרטיסי דילמה – תמיד יש בחירה

לכל דילמה שלושה כרטיסים לגזירה: הקורא/ת, יועץ יצר טוב, יועץ יצר רע. התסריטים הם נקודת פתיחה – מותר ורצוי להוסיף טיעונים משלכם.

דילמה 1: פיצה ובלגן במטבח (משפחה)

חזרתי הביתה רעב/ה אחרי יום ארוך, כי לא אכלתי מהצהריים. הכנתי פיצה מושקעת – והמטבח נראה כמו אחרי סערה. לאכול עכשיו בכיף ולנקות אחר כך, או לסדר הכול קודם ורק אז לשבת לארוחה המפנקת?

שאלה למליאה: האם יש כאן בחירה 'נכונה' אחת? מה ההבדל בין 'לדחות' לבין 'לשכוח'?

יועץ יצר טוב – דילמה 1

- מגיע לך לאכול חם – אבל רק אם יש לך התחייבות אמיתית לנקות מיד אחרי האוכל.
 - שתי דקות עכשיו: כלים לכיור, ניגוב השיש, קופסאות למקרר. ככה ה'אחר כך' לא יהפוך ל'מחר'.
 - כשאמא ואבא חוזרים למטבח נקי, הם לומדים שאפשר לסמוך עליך – וזה שווה הרבה.
- מה יקרה אם יקשיבו לי? ארוחה רגועה, מטבח מסודר ובית בלי ויכוחים. בפעם הבאה שתבקש/י משהו – יהיה לך קרדיט.

יועץ יצר רע – דילמה 1

- את/ה מת/ה מרעב! הפיצה מתקררת, הבלגן לא בורח לשום מקום.
 - אחרי האוכל תנוח/י קצת מול המסך, ומקסימום מישוהו אחר כבר יסדר.
 - זה בסך הכול כמה כלים – למה לעשות מזה סיפור?
- מה יקרה אם יקשיבו לי? ה'אחר כך' נמרח עד הלילה, הגבינה מתייבשת על המגש, ההורים חוזרים לבלגן והערב נגמר בצעקות. בפעם הבאה אולי פשוט לא יתנו לך להשתמש במטבח.

דילמה 2: אח קטן מול מסך (משפחה)

חזרתי הביתה וההורים עדיין בעבודה. אחי הקטן לבד בבית ומשחק במחשב כבר שעות, ואני יודע/ת שאמא מעדיפה שהוא לא יבלה ככה את כל אחר הצהריים. קבעתי עם חבר להיפגש אצלו ולהעביר יחד את הזמן בכיף. להישאר קצת עם אחי ולעשות איתו משהו – או לצאת אל החבר?

שאלה למליאה: מה זה 'אחריות' בתוך משפחה? איפה עובר הגבול בין לעזור לבין לוותר על עצמי?

יועץ יצר טוב – דילמה 2

- אפשר גם וגם: חצי שעה עם אחיך – משחק קלפים, כדור בחצר, אוכל ביחד – ואז לצאת.
- הוא מסתכל עליך ולומד ממך. חצי שעה שלך שווה לו יותר מכל משחק מחשב.
- תשלח/י לחבר הודעה שתגיע/י קצת יותר מאוחר – חבר אמיתי יבין.

מה יקרה אם יקשיבו לי? אחיך מרגיש שאכפת לך, אמא מגלה שאפשר לסמוך עליך, ונשאר לך עוד זמן עם החבר. מרוויחים כולם.

יועץ יצר רע – דילמה 2

- זה לא התפקיד שלך לגדל אותו! יש לך חיים משלך.
- הוא בכלל נהנה במחשב – למה להפריע לו?
- אם תתעכב/י, החבר יתחיל בלעדיך ותפספס/י את כל הכיף.

מה יקרה אם יקשיבו לי? החבר מרוצה, אבל אחיך שוב לבד מול המסך כל אחר הצהריים. אמא מאוכזבת, והקשר בינך לבין אחיך נשאר רחוק.

דילמה 3: מי מוזמן אלינו? (חברים)

כמה חבר'ה מהכיתה קבעו להיפגש אחרי הלימודים אצל אחד מאיתנו. יש שני תלמידים שלא ממש בחבורה, אבל תמיד שואלים מתי ואיפה נפגשים. לא כל כך מתאים לנו שיבואו – בא לנו להיות רק אנחנו. מצד שני, ברור לנו שזה לא הכי יפה. מה עושים?

שאלה למליאה: האם מותר לי לבחור עם מי להיפגש? מתי בחירה כזאת הופכת לפגיעה?

יועץ יצר טוב – דילמה 3

- תחשוב/י איך זה מרגיש לשאול כל פעם 'מתי נפגשים?' ולקבל שתיקה.
- לא חייבים להזמין אותם לכל מפגש, אבל אפשר לפעמים – ולפחות לא להסתיר ולא לשקר.
- אולי יתברר שהם בכלל אחלה. חבורה שפתוחה לאחרים היא חבורה חזקה.

מה יקרה אם יקשיבו לי? שני תלמידים מרגישים שרואים אותם. הכיתה נעשית נעימה יותר – ואולי נוצרות חברויות חדשות.

יועץ יצר רע – דילמה 3

- זה המפגש שלכם! אין שום חובה להזמין את כל העולם.
- פשוט תגידו שעוד לא החלטתם איפה – הם לא יגלו.
- אם הם יבואו, יהיה מביך וזה יהרוס את כל האווירה.

מה יקרה אם יקשיבו לי? המפגש נחמד, אבל התמונות עולות לסטורי, השניים מגלים ונפגעים מאוד. הם מתרחקים, והכיתה נעשית מקום פחות בטוח – גם בשבילך.

דילמה 4: ראיון עבודה בדוכן הפלאפל (יושר)

הלכתי לראיון עבודה בדוכן פלאפל בשכונה. השעות מצוינות, השכר טוב – הכול מתאים. הבעיה: בעל המקום מבקש ניסיון בעבודה בפלאפל, ולי אין שום ניסיון. אפשר 'לספר קצת סיפורים', ואפשר להגיד את האמת. מה לעשות?

שאלה למליאה: מה ההבדל בין 'להציג את עצמי במיטב' לבין 'לשקר'?

יועץ יצר טוב – דילמה 4

- תגיד/י את האמת וגם מה יש לך להציע: 'אין לי ניסיון, אבל אני לומד/ת מהר, מגיע/ה בזמן ולא מפחד/ת מעבודה'.
- שקר נחשף כבר ביום הראשון – כשיתברר שאין לך מושג איך מטגנים או ממלאים פיתה.
- מעסיקים רבים מעדיפים עובד/ת אמין/ה בלי ניסיון על פני עובד/ת מנוסה שמשקר/ת.
- מה יקרה אם יקשיבו לי? אולי תקבל/י את העבודה ואולי לא – אבל אם כן, תתחיל/י מאמון. ואם לא, בעל המקום אולי יזכור אותך כשהיה צורך בעובד/ת חדש/ה.

יועץ יצר רע – דילמה 4

- כולם מגזימים בראיונות עבודה, זה חלק מהמשחק!
- מה כבר יכול לקרות? תלמד/י תוך כדי עבודה ואף אחד לא יבדוק.
- אם תגיד/י את האמת – משהו אחר יקבל את העבודה. רוצה כסף או לא?
- מה יקרה אם יקשיבו לי? ביום הראשון כבר רואים שאין לך ניסיון. בעל המקום מרגיש שעבדו עליו – ואת/ה מפוטר/ת עוד לפני המשכורת הראשונה, עם שם לא טוב בשכונה.

דילמה 5: השעות בדוח (יושר)

התחייבתי לעבודת ניקיון של אולם קטן ליד הבית. העבודה בלילה, ואף אחד לא בודק מתי הגעתי ומתי יצאתי. הפעם קיצרתי דרך: דילגתי על כמה דברים וסיימתי מהר. עכשיו צריך לרשום שעות – את מלוא השעות שהייתי אמור/ה לעבוד, או את הזמן שהייתי שם באמת?

שאלה למליאה: האם 'אף אחד לא רואה' משנה את מה שנכון? מי בכל זאת 'רואה'?

יועץ יצר טוב – דילמה 5

- לרשום שעות שלא עבדת זה לקחת כסף שלא מגיע לך – גם אם אף אחד לא רואה.
 - ועוד דבר: האולם לא נקי כמו שצריך. מחר יגיעו לאירוע ויראו.
 - תרשום/תרשמי את האמת, ובפעם הבאה תעשה/י עבודה מלאה – ואז השעות יהיו באמת שלך.
- מה יקרה אם יקשיבו לי? פחות כסף החודש, אבל ראש שקט. בעל האולם סומך עליך, ויש סיכוי שימליץ עליך או יעלה לך את השכר.

יועץ יצר רע – דילמה 5

- אף אחד לא בודק, אף אחד לא יודע. למה לוותר על כסף?
 - השכר גם ככה נמוך – מגיע לך קצת יותר.
 - סיימת מהר כי את/ה יעיל/ה. זה בונוס על כישרון!
- מה יקרה אם יקשיבו לי? בהתחלה זה עובר. אבל אחרי כמה אירועים עם אולם מלוכלך בעל המקום מתחיל לבדוק – ומגלה. מפסידים את העבודה, את ההמלצה ואת השם הטוב.

דילמה 6: החברה החדשים (חברים)

התחילה שנה חדשה, ולכיתה הצטרפו כמה תלמידים חדשים. שניים מהם אני מכיר/ה עוד מהשכונה. הם משכו אחריהם הרבה תלמידים – אבל לא בקטע טוב: רוב מה שהם עושים יחד זה להפריע ולפגוע בתלמידים חלשים בשכבה. לא נעים לי להתרחק, כי הם רואים בי חבר/ה. מה לעשות?

שאלה למליאה: איך אפשר להישאר חבר/ה של מישהו בלי להשתתף במה שהוא עושה?

יועץ יצר טוב – דילמה 6

- להיות חבר/ה לא אומר להשתתף בכל דבר. אפשר להגיד להם בפשטות: 'בזה אני לא משתתף/ת'.
 - מי שעומד/ת בצד וצוחק/ת – גם הוא חלק מהפגיעה. מי שלא מצטרף/ת – כבר עוזר/ת.
 - אם הפגיעה ממשיכה, לספר למחנך/ת או ליועצת זה לא 'להלשין' – זה להגן על מישהו.
- מה יקרה אם יקשיבו לי? אולי קצת פחות 'שייך/ת' לחבורה לזמן מה – אבל את/ה נשאר/ת נאמן/ה לעצמך, ותלמידים אחרים מרגישים בטוחים לידך.

יועץ יצר רע – דילמה 6

- הם החברים שלך מהשכונה! אם תתרחק/י, תישאר/י לבד.
 - זה סתם צחוקים, אף אחד לא באמת נפגע.
 - את/ה לא זה/זהו שמציק/ה – אז זה לא עניין שלך.
- מה יקרה אם יקשיבו לי? את/ה נגרר/ת לאט לאט, מצטלם/ת ליד ההצקות, ומקבל/ת שם של 'אחד/ת מהם'. כשמגיעה ההשעיה – גם את/ה בתוך התמונה.

דילמה 7: הקלמר שהתרוקן (יושר)

בתחילת השנה היה לי קלמר מלא בכל מה שצריך. כל פעם שמישהו הגיע בלי ציוד – ביקשו ממני, ולא כולם החזירו. לאחרונה אני רואה על שולחנות עטים ודברים שדומים למה שהיה לי, אבל בצבע אחר או מדגם קצת שונה. לקחת אותם לעצמי, כי ממילא הם סתם מונחים על השולחן? או שזו גניבה?

שאלה למליאה: האם 'גם לי עשו את זה' מצדיק לעשות את אותו הדבר?

יועץ יצר טוב – דילמה 7

- אם זה לא בטוח שלך – זה לא שלך. 'דומה' זה לא 'שלי'.
 - אפשר לשאול בקול: 'מישהו לקח ממני עט כחול בתחילת השנה?' – רוב האנשים פשוט שכחו.
 - ובפעם הבאה: לכתוב שם על הציוד, ולהשאיל בלב שלם רק את מה שמוכנים לא לקבל בחזרה.
- מה יקרה אם יקשיבו לי? אולי חלק מהציוד יחזור, ואולי לא. אבל את/ה נשאר/ת נקי/ה – ואף אחד לא יכול להאשים אותך בגניבה.**

יועץ יצר רע – דילמה 7

- גם ככה לקחו ממך – זה רק לאזן את המצב!
 - מי ישים לב לעט אחד? זה בסך הכול כמה שקלים.
 - אם זה מונח על השולחן, סימן שזה של אף אחד.
- מה יקרה אם יקשיבו לי? לקחת עט 'שלך' – ומתברר שהוא בכלל של תלמידה שקיבלה אותו מתנה. פתאום את/ה זה/זו שנחשד/ת בגניבה מול כל הכיתה.**

דילמה 8: 'רק לנסות פעם אחת' (בריאות)

בהפסקה כמה חברים עומדים מאחורי המבנה ומעבירים ביניהם סיגריה אלקטרונית. אחד מהם מושיט לי: 'נו, זה רק טעם של מנטה, כולם עושים את זה'. כולם מסתכלים עליי. לקחת שאיפה אחת – או לסרב?

שאלה למליאה: מה עוזר לסרב מול קבוצה? איזה משפט אתם הייתם אומרים?

יועץ יצר טוב – דילמה 8

- ברוב הסיגריות האלקטרוניות יש ניקוטין – חומר שגורם להתמכרות. 'רק פעם אחת' זה בדיוק איך שזה מתחיל.
 - 'כולם עושים את זה' בפועל רוב בני הנוער לא מעשנים. מי שאומר 'כולם' – רוצה שותפים.
 - אפשר לסרב בלי נאום: 'לא, תודה, לא בשבילי' – ולהמשיך הלאה. חברים אמיתיים יכבדו.
- מה יקרה אם יקשיבו לי? רגע אחד של אינוחות – ואחר כך שקט. נשארת לך הבחירה, והגוף שלך נשאר שלך.

יועץ יצר רע – דילמה 8

- כולם יחשבו שאתה 'פראייר/ית' אם תסרב/י.
 - שאיפה אחת לא תעשה כלום. זה לא כמו סיגריה רגילה.
 - אף אחד לא יספר להורים. מה יש לך להפסיד?
- מה יקרה אם יקשיבו לי? 'רק פעם אחת' הופכת לכל הפסקה. מתחילים להוציא על זה כסף, מסתירים מההורים – ופתאום קשה להפסיק.

דילמה 9: ההודעה למורה (בית הספר)

התעוררתי מאוחר, וברור שאאחר לשיעור הראשון. כתבתי למורה הודעה שאני חולה ולכן לא אגיע לשיעור הראשון. ההודעה מוכנה – לשלוח או לא?

שאלה למליאה: למה לפעמים קל יותר לשקר מלהודות בטעות קטנה?

יועץ יצר טוב – דילמה 9

- תכתוב/תכתבי את האמת: 'התעוררתי מאוחר, אני בדרך, סליחה'. זה פחות נעים – אבל נגמר שם.
- מורים מכירים תירוצים. אם יתגלה שזה שקר, יפסיקו להאמין לך גם כשתהיה/י באמת חולה.
- ולמחר: שעון מעורר נוסף והטלפון רחוק מהמיטה.

מה יקרה אם יקשיבו לי? אולי איחור רשום – אבל המורה יודע/ת שאת/ה אומר/ת אמת. אמון כזה שווה זהב לאורך השנה.

יועץ יצר רע – דילמה 9

- מה זה משנה? כולם כותבים שהם חולים.
- איחור רשום יפגע לך בציון. שקר קטן – ואין בעיה.
- המורה בכלל לא יבדוק. זה רק שיעור אחד.

מה יקרה אם יקשיבו לי? בהפסקה רואים אותך צוחק/ת במסדרון, חברים מספרים מה קרה – והמורה מגלה. עכשיו זה כבר לא איחור, זה שקר. והאמון? קשה להחזיר.

דילמה 10: העבודה בהיסטוריה (בית הספר)

קיבלנו עבודה עיונית בהיסטוריה, והאמת שדחיתי אותה שוב ושוב. יש הרבה נושאים שאני לא חזק/ה בהם. שאלתי כלי בינה מלאכותית, והוא נתן לי תשובות מצוינות לשאלות שהכי הסתבכתי בהן. נראה לי שאגיש את העבודה עם התשובות שלו, למרות שהמורה הבהירה שזה לא תקין...

שאלה למליאה: איפה עובר הגבול בין 'להיעזר' לבין 'להעתיק'? מי מחליט על הגבול?

יועץ יצר טוב – דילמה 10

- העבודה נועדה לבדוק מה את/ה מבין/ה – לא מה המחשב יודע. במבחן לא יהיה לך עוזר.
 - אפשר להשתמש בכלי כדי להבין: לבקש הסבר, ואז לכתוב בעצמך במילים שלך.
 - עוד אפשרות: לבקש מהמורה עוד יומיים או הסבר על השאלות הקשות. זה מראה רצינות.
- מה יקרה אם יקשיבו לי? אולי ציון קצת נמוך יותר – אבל באמת למדת, ובמבחן יהיה לך הרבה יותר קל. והמורה רואה מישהו שמנסה.

יועץ יצר רע – דילמה 10

- כולם עושים את זה, ואי אפשר בכלל להוכיח!
 - התשובות שלו יותר טובות משלך – למה לא לקבל ציון גבוה?
 - מגיע לך הפסקה. יש לך עוד מלא מטלות.
- מה יקרה אם יקשיבו לי? המורה מזהה סגנון שלא דומה לך ומבקשת להסביר בעל פה – ואין לך מה להגיד. ציון אפס, שיחה עם ההורים, ובמבחן הנושא עדיין לא ברור.

דילמה 11: התמונה בקבוצה (רשתות ומסכים)

בקבוצת הכיתה מישוהו שלח תמונה מביכה של תלמיד שנרדם באוטובוס עם פה פתוח, וכתב עליה כיתוב מצחיק. ההודעות מתחילות לעוף: אימוג'ים צוחקים, שיתופים לקבוצות אחרות. גם לי זה מצחיק. להצטרף, להעביר הלאה – או לא?

שאלה למליאה: האם מי שרק 'העביר הלאה' אחראי כמו מי שצילם?

יועץ יצר טוב – דילמה 11

- תדמין/י שזו התמונה שלך, ושכל השכבה צוחקת עליך עכשיו.
 - מה שנשלח ברשת לא נמחק באמת. צילום מסך אחד – והתמונה תסתובב שנים.
 - אפשר לכתוב לשולח בפרטי: 'תמחק, זה לא נעים לך', ולא להעביר הלאה. ואם זה ממשיך – לספר למבוגר.
- מה יקרה אם יקשיבו לי? אולי פחות 'כיף' בקבוצה לרגע – אבל אולי הקבוצה נרגעת, והתלמיד מרגיש שיש מי שעומד לצידו.

יועץ יצר רע – דילמה 11

- זה סתם צחוק, הוא בטח יצחק על זה בעצמו.
 - כולם כבר ראו – עוד שיתוף אחד לא משנה כלום.
 - אם לא תגיב/י, יחשבו שאת/ה משעמם/ת או 'מתחסד/ת'.
- מה יקרה אם יקשיבו לי? התמונה מגיעה לשכבות אחרות. התלמיד לא רוצה להגיע לבית הספר, ההורים שלו פונים להנהלה – ואת השיתוף שלך כולם ראו.

דילמה 12: 'עוד סרטון אחד' (רשתות ומסכים)

השעה 23:40. מחר בבוקר יש מבחן במתמטיקה, ואני גולל/ת סרטונים קצרים כבר שעה וחצי. 'עוד אחד ודי' – אמרתי לעצמי כבר עשר פעמים. להמשיך – או לשים את הטלפון בצד וללכת לישון?

שאלה למליאה: מתי אני מחליט/ה על המסך, ומתי המסך מחליט עליי?

יועץ יצר טוב – דילמה 12

- המוח צריך שינה כדי לזכור את מה שלמדת. מבחן אחרי לילה קצר זה כמו לרוץ עם משקולות.
 - הסרטונים בנויים כך שלא תרצה/י להפסיק – זו לא חולשה שלך, זה איך שהם עובדים. לכן צריך החלטה.
 - טריק: להניח את הטלפון בצד השני של החדר ולכוון שעון מעורר. מחר תודה/י לעצמך.
- מה יקרה אם יקשיבו לי? בוקר עם ראש צלול, מבחן שמרגיש אחרת – ותחושה שאת/ה מחליט/ה, לא הטלפון.

יועץ יצר רע – דילמה 12

- עוד סרטון אחד לא יזיק. את/ה עדיין לא עייף/ה!
 - גם ככה למדת. מגיע לך קצת להירגע.
 - אם תלך/י לישון, תפספס/י מה כולם מדברים עליו מחר.
- מה יקרה אם יקשיבו לי? עוד 'אחד' הופך לשעה וחצי. בבוקר עייפות, בלאק־אאוט במבחן – והמחשבה 'ידעתי את זה!'.
את זה!

דילמה 13: העודף (כסף)

קניתי במכולת שתייה ומשהו לאכול. הקופאי עמוס ולחוץ, ונתן לי עודף של 70 ₪ במקום 20 ₪. כבר יצאתי מהחנות ושמתי לב. לחזור ולהחזיר – או להמשיך הלאה עם בונוס של 50 ₪?

שאלה למליאה: האם יש הבדל בין לקחת כסף לבין לא להחזיר כסף שקיבלתי בטעות?

יועץ יצר טוב – דילמה 13

- 50 ₪ יחסרו לקופאי בסוף היום – אולי אפילו ינכו לו מהמשכורת.
 - תחשוב/י על הרגע שבו תחזיר/י: הוא יופתע וישמח. זה רגע שגורם לך להרגיש טוב עם עצמך.
 - כסף שלא מגיע לך לא באמת שמח אותך. מה שנשאר זה המחשבה.
- מה יקרה אם יקשיבו לי? חמש דקות הליכה, ובעל המכולת זוכר אותך מעכשיו כלקוח/ה הגון/ה. אולי תקבל/י גם משהו קטן ממנו.

יועץ יצר רע – דילמה 13

- זו הטעות שלך, לא שלך! הוא היה צריך לשים לב.
 - חנויות מרוויחות מלא כסף – 50 ₪ זה כלום בשבילן.
 - כבר יצאת. לחזור עכשיו זה מביך.
- מה יקרה אם יקשיבו לי? יש 50 ₪ בכיס, אבל בפעם הבאה שאת/ה נכנס/ת למכולת קשה להסתכל לקופאי בעיניים. ואם יש מצלמה – הוא יודע בדיוק מי זה היה.

דילמה 14: הנעליים של כולם (כסף)

חסכתי כמעט חצי שנה לטיול השנתי ולקורס בקיץ שאני רוצה. בקניון ראיתי את הנעליים שכולם בכיתה נועלים עכשיו – והן עולות כמעט את כל החיסכון. 'יש לך את הכסף, תקנה/י!' אומרים לי החברים. לקנות – או להמשיך לחסוך?

שאלה למליאה: מה ההבדל בין 'צורך' לבין 'רצון'? מי משפיע על מה שאני רוצה?

יועץ יצר טוב – דילמה 14

- תזכור/תזכרי למה התחלת לחסוך. הקורס והטיול יישארו איתך הרבה אחרי שהטרנד ייגמר.
 - אפשר לחכות למבצע, לחפש דגם דומה במחיר נמוך, או לשים חלק בצד ולקנות בעוד כמה חודשים.
 - השווי שלך לא נמדד בנעליים. מי שאוהב אותך רק בגלל מה שאת/ה נועל/ת – הוא לא חבר אמיתי.
- מה יקרה אם יקשיבו לי? הטיול והקורס מובטחים, ועוד נשאר קצת כסף. ובפעם הבאה שתרצה/י משהו – תדעי/י שאת/ה מסוגל/ת לחסוך.**

יועץ יצר רע – דילמה 14

- כולם כבר קנו – רק את/ה נשאר/ת מאחור!
 - חוסכים כל החיים, צריך גם ליהנות מהכסף.
 - את הקורס אפשר לעשות בשנה הבאה.
- מה יקרה אם יקשיבו לי? שבועיים של 'וואן, נעליים חדשות', ואז מגיע תשלום הטיול – והכסף נגמר. מבקשים מההורים, מוותרים על הקורס, ובעוד חצי שנה יש כבר טרנד אחר.**

דילמה 15: האתגר המצולם (בריאות)

החבר'ה החליטו לצלם סרטון של 'אתגר': לקפוץ מקיר גבוה של מגרש החניה אל ערמת מזרנים ישנים. מי שלא קופץ – 'פחדן'. הגיע תורי, והמצלמה כבר עליי. לקפוץ – או לוותר?

שאלה למליאה: מה זה בעיניכם אומץ? האם לסרב יכול להיות אומץ?

יועץ יצר טוב – דילמה 15

- שבר ברגל או בגב זה לא 'אתגר' – זה חודשים של גבס ואולי פגיעה לכל החיים.
 - מי שמבקש ממך לסכן את עצמך בשביל צפיות – לא דואג לך.
 - אפשר להגיד 'אני מצלם/ת אתכם היום' או 'לא בא לי' – ולהציע אתגר מצחיק ובטוח במקום.
- מה יקרה אם יקשיבו לי? את/ה שלם/ה, בריא/ה, ואולי גם גרמת לעוד מישהו לוותר. אומץ אמיתי זה להגיד 'לא' מול כולם.

יועץ יצר רע – דילמה 15

- זה רק רגע אחד, כולם קפצו ושום דבר לא קרה.
 - אם תוותר/י, הסרטון יעלה ויראו שאת/ה פחדן/ית.
 - תחשוב/י על כל הלייקים שתקבל/י!
- מה יקרה אם יקשיבו לי? הנחיתה עקומה, כאב חד בקרסול – ערב בחדר מיון. הסרטון עולה בכל זאת, וחודש שלם בלי ספורט ובלי טיולים.

דילמה 16: המסיבה והשקר להורים (משפחה)

יש מסיבה בעיר אחרת ביום חמישי בלילה. אני יודע/ת שההורים לא ירשו לי ללכת. חבר הציע: 'תגיד/י שאת/ה ישן/ה אצלי, ונלך משם ביחד'. לשקר להורים – או לדבר איתם ביושר?

שאלה למליאה: למה קשה לפעמים לדבר עם ההורים? מה יכול לעזור?

יועץ יצר טוב – דילמה 16

- אם משהו קורה בדרך – אף אחד לא יודע איפה את/ה באמת. זה הסיכון הכי גדול.
 - אפשר לנסות לדבר איתם: להסביר, להציע שיקפצו אותך ויאספו, לקבוע שעה ולהיות זמין/ה בטלפון.
 - גם אם התשובה תהיה 'לא' – השיחה בונה אמון. בפעם הבאה הם יגידו 'כן' יותר בקלות.
- מה יקרה אם יקשיבו לי? אולי לא תלך/י הפעם, ואולי ייצא הסכם בטוח. כך או כך, ההורים יודעים שאפשר לסמוך עליך.

יועץ יצר רע – דילמה 16

- הם לעולם לא יבינו. אם לא תשקרי/י, לא תלך/י אף פעם לשום מקום.
 - כולם עושים את זה, ואף אחד לא יגלה.
 - את/ה כבר גדול/ה. זו החלטה שלך.
- מה יקרה אם יקשיבו לי? הטלפון נגמר באמצע הלילה, אין איך לחזור, וההורים של החבר מתקשרים לשאול מה שלומך... השקר מתגלה, והאמון נשבר לחודשים.

דילמה 17: הסוד של חבר (חברים) רגישה

חבר קרוב כתב לי מאוחר בלילה שהוא מרגיש שאין לו כוח לכלום, שהכול נראה לו שחור – ושאני לא אספר לאף אחד. הוא סומך עליי. לשמור על הסוד – או לספר למבוגר?

שאלה למליאה: מתי לספר זה לא 'להלשין' אלא לעזור? למי אפשר לפנות בבית הספר?

יועץ יצר טוב – דילמה 17

• יש סודות שאסור לשמור. כשחבר במצוקה – לספר ליועצת או למבוגר שאפשר לסמוך עליו זה לא בגידה, זה דאגה.

• את/ה לא אמור/ה להתמודד עם זה לבד, וגם הוא לא.

• אפשר להגיד לו: 'אכפת לי ממך, ולכן אני רוצה שנלך ביחד ליועצת'.

מה יקרה אם יקשיבו לי? אולי בהתחלה הוא יכעס, אבל הוא מקבל עזרה אמיתית. ואת/ה לא סוחב/ת לבד משהו כבד מדי.

יועץ יצר רע – דילמה 17

• הוא ביקש! אם תספרי, הוא לא ידבר איתך יותר אף פעם.

• זה בטח יעבור לו מחר. כולם עוברים תקופות.

• את/ה יכול/ה לעזור לו לבד, לא צריך לערב מבוגרים.

מה יקרה אם יקשיבו לי? הסוד נשאר אצלך, והמשקל שלו גדל. המצב של החבר לא משתפר – ואת/ה נשאר/ת לבד עם הדאגה.

דילמה 18: העתקה במבחן (בית הספר)

באמצע המבחן, החברה/ה שיושב/ת לידי לוחש/ת: 'תזיזי קצת את הדף, אני לא יודע/ת כלום, בבקשה...!'. המורה עוזר/ת לתלמיד בצד השני של הכיתה. להזיז את הדף – או לא?

שאלה למליאה: האם עזרה תמיד טובה? מתי 'עזרה' בעצם פוגעת?

יועץ יצר טוב – דילמה 18

- אם יתפסו – שניכם תקבלו אפס, לא רק הוא/היא.
 - לעזור באמת זה ללמוד איתו/איתה לפני המבחן הבא – לא להעביר תשובות.
 - אפשר להגיד אחרי המבחן: 'לא יכולתי, אבל בוא/י נלמד ביחד לבוחן הבא'.
- מה יקרה אם יקשיבו לי? מבחן נקי, ציון שהוא באמת שלך – והזדמנות לחברות שמבוססת על עזרה אמיתית.

יועץ יצר רע – דילמה 18

- זה חבר/ה טוב/ה! חברים עוזרים אחד לשני.
 - המורה בצד השני של הכיתה, אין שום סיכון.
 - אם תסרב/י, הוא/היא יכעס/תכעס עליך לנצח.
- מה יקרה אם יקשיבו לי? המורה מרים/ה את הראש בדיוק ברגע הלא נכון. שני מבחנים נפסלים, שיחה עם ההורים – והחברה/ה עדיין לא יודע/ת את החומר.

